

DİJİTAL DÜNYADA GÜVENLİ ADIMLAR

Sevgili Ortaokul Öğrencimiz,
Hepimiz interneti, sosyal medyayı ve telefonlarımızı çok seviyoruz.
Oyun oynarken, arkadaşlarımızla konuşurken, ders çalışırken ya da bir şeyler öğrenirken dijital dünyayı sürekli kullanıyoruz. Ama unutmamız gereken bir şey var: Dijital dünya da tıpkı gerçek hayat gibi kuralları ve sorumlulukları olan bir yer.
Amacımız sana yasaklar koymak değil; tam tersine, dijital dünyayı daha bilinçli, güvenli ve keyifli kullanmana yardımcı olmak.

Bu bültende;

- Sosyal medyada paylaşım yaparken nelere dikkat etmen gerektiğini,
- WhatsApp ve diğer mesajlaşma uygulamalarında güvenli davranışları,
- Yapay zekâyı nasıl doğru ve faydalı bir şekilde kullanabileceğini öğreneceksin.

***Dijital dünyadaki izlerin,
gerçek hayattaki geleceğini de etkiler.***

DİJİTAL DÜNYADA GÜVENLİ ADIMLAR

Neler Yapabilirsin?

Şifrelerini Korumaya Özen Göster:

Zor tahmin edilen, harf, rakam ve semboller içeren şifreler kullan. Örneğin, "Okul2025!*" gibi bir şifre daha güvenlidir.

Şifrelerini kimseyle paylaşma, hatta en yakın arkadaşınla bile!

Farklı platformlar için aynı şifreyi kullanmaktan kaçın.

Şifrelerini belirli aralıklarla değiştir.

Tanımadığın Kişilerle Mesafeni Korum:

Sosyal medyada veya oyun platformlarında tanımadığın kişilerle iletişim kurma.

Kişisel bilgilerini (ad, adres, telefon numarası gibi) kesinlikle paylaşma.

Sana mesaj atan veya arkadaşlık isteği gönderen kişileri dikkatlice incele ve tanımadıysan kabul etme.

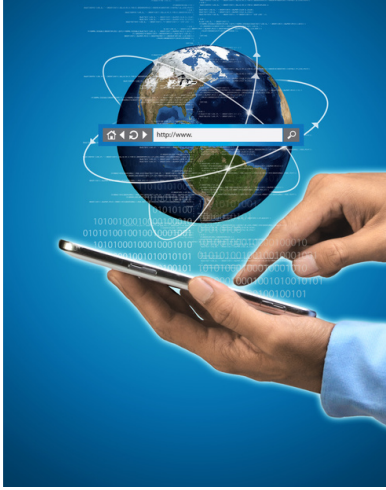
Bilgi Kaynaklarına Dikkat Et:

Her okuduğun bilgi doğru olmayabilir. Bilginin kaynağını kontrol et.

Resmi ve güvenilir siteleri tercih et. Örneğin, bir konuyu araştırırken devlet kurumlarının veya akademik yayınların sitelerini kullanabilirsin.

Haberlerin ve bilgilerin kaynağını mutlaka farklı kaynaklardan teyit et.

DİJİTAL DÜNYADA GÜVENLİ ADIMLAR

Neler Yapabilirsin?

Görünmeyen Tehlikelerden Kaçın:

Bilinmeyen bir linke ya da e-posta ekine tıklamadan önce iki kere düşün.

Bilgisayarının antivirüs yazılımını güncel tut.

Ekran Süresini Dengede Tut:

Uzun süre ekran başında kalma; gözlerin yorulabilir ve dikkatini toplamakta zorlanabilirsin.

Çevrimiçi zamanlarına mola vermeyi unutma.

Fiziksel egzersiz yaparak veya açık havada vakit geçirerek ekran dışı aktivitelerle denge kurabilirsin.

📱 Mesaj Göndermeden Önce Kendine Sor:

1. İlgili mi? Mesajın konuya uygun mu, gereksiz mi?
2. Gerekli mi? Bu mesaj gerçekten paylaşılmalı mı, yoksa bekleyebilir mi?
3. Zamanı uygun mu? Karşı taraf bunu okumak için hazır mı, doğru zaman mı?

DİJİTAL DÜNYADA GÜVENLİ ADIMLAR

WhatsApp Grupları

- Gruplar bir amaç doğrultusunda kurulur. Daima grubun amacına uyun. Konularla ilgili olmayan mesajlar paylaşmayın.
- Gruptan ayrılan kişilere gücenmeyin.
- İstemediğiniz gruplarda bulunmak zorunda değilsiniz. Bir gruptan ayrılmadan önce nazikçe belirtin.
- Mesajınızı tek bir metin parçası halinde yayınlayın, her kelimeyi veya cümleyi yeni bir mesaj olarak yayınlamayın.
- Büyük gruplar oluşturmayın.
- Tanımadığınız kişilerden oluşan gruplar oluşturmayın.
- Grupta uzun bire bir konuşmalar yapmayın. Özel mesajlara geçiş yapın.
- Acil bir durum olmadıkça geç saatlerde herhangi bir grupta paylaşım yapmayın.
- Sorulan sorunun cevabını bilmiyorsanız “Bilmiyorum” diye cevap vermeyin. Cevabı bilen birinin cevap vermesini bekleyin.
- Lütfen yüzlerce “teşekkür ederim” mesajı göndermeyin. Birine karşı minnet duyuyorsanız özel mesajla iletin.
- Birisi kişisel bir soru sorarsa (tavsiye istemek gibi), başka biri zaten yanıtlamışsa soruyu yanıtlamayın ya da kişiye doğrudan özel mesajla yanıt verin.
- Gruplar tartışma, hakaret, korkutma, aşağılama, küfür, yalan haber platformu değildir.
- Bir bilgi paylaşırken paylaştığınız bilginin doğruluğunu ve kaynaklarınızı kontrol edin.
- Bir grubu ASLA bir başkasını azarlamak veya şikayetlerini dile getirmek için kullanmayın.
- Bir sorununuz varsa, konuyu ilgili kişiyle bire bir ele alın.
- Grubunuza, grup dışından rastgele kişiler eklemeyin.
- Gruba yeni birini eklemek isterseniz her zaman diğer grup üyelerinin iznini isteyin.
- Grup amacına ulaştığında grubu silin.
- WhatsApp grubunuzda “Sesi Kapat” a basın. Bu sizi gereksiz yere meşgul etmeyi ortadan kaldırır. Tüm mesajları almaya devam edersiniz.
- 18 yaşına kadar paylaşımlarınızdan sizler ile birlikte ebeveynlerinizin de sorumlu olduğunu unutmayın.

DİJİTAL DÜNYADA GÜVENLİ ADIMLAR

Arkadaşlarına Tavsiye Edebileceğin Öneriler

Birbirinizi Uyarmanız Çok Önemli: Tanımadık kişilerle sohbet etmeyi düşünen bir arkadaşını fark edersen, nazik bir şekilde uyarabilirsin.

Yardımlaşmaktan Kaçınma: Bir site ya da uygulama güvenli mi emin olmadığınızda bir yetişkinden yardım isteyebilirsin.

Olumsuz Durumları Paylaş: İnternet üzerinde ya da sosyal medya platformlarında bir tehlikeyle karşılaştığını düşünüyorsan sessiz kalma, mutlaka bir öğretmene veya aile büyüklerine anlat.

Uygulama ve Oyun Güvenliğine Dikkat Et: İndirdiğin uygulamaların yorumlarını ve izinlerini kontrol et. Oyun oynarken, sadece güvenilir platformlardan içerik indirerek kendini koruyabilirsin.

Güvenli Paylaşımlar Yap: Sosyal medyada konum bilgisi, okul adı veya özel fotoğraflar gibi kişisel bilgileri paylaşmaktan kaçın.

Siber Zorbalığa Karşı Bilinçli Ol: Çevrimiçi ortamlarda kötü yorumlar, tehditler veya rahatsız edici mesajlar alırsan bunu bir büyüğünle paylaş ve sessiz kalma.

Dijital Ayak İzini Unutma: İnternette paylaştığın her şeyin kalıcı olabileceğini unutma ve her paylaşımlarını dikkatlice düşünerek yap.

Hepinize güvenli ve keyifli bir dijital deneyim dileriz!

Koç Okulu, Ortaokul
Rehberlik ve Psikolojik Danışma Bölümü

DİJİTAL DÜNYADA GÜVENLİ ADIMLAR

Kaynaklar

Canbek, G. ve Sarioğlu, Ş. (2007). Çocukların ve Gençlerin Bilgisayar ve İnternet Güvenliği. Politeknik Dergisi, 10(1), 33-39.

Yurdakul, I. ve Dönmez O., (2013). Dijital Ebeveynlik ve Değişen Roller Gaziantep University Journal of Social Sciences 12(4):883-896 ISSN: 1303-0094

Dijital Ebeveynlik Kitapçığı, (2019) Türkiye Yeşilay Cemiyeti

UNICEF Türkiye. (n.d.). Çocuklar ve dijital dünya.